

Mimořádná okamžitá pomoc

ombudsman
veřejný ochránce práv

dětský ombudsman
ochránce práv dětí

V těživé sociální situaci můžete **úřad práce** požádat o dávku pomoci v hmotné nouzi nazvanou mimořádná okamžitá pomoc. Vysvětlíme, kdy ji můžete získat, jak probíhá řízení o ní, co dělat, pokud ji nedostanete, a kdy Vám může pomoci ombudsman.

Informace k dalším dávkám najdete v letáku [Superdávka](#). Ta nyní nahrazuje příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, příspěvek na bydlení a přídavek na dítě.

Všechny letáky najdete na [ochrance.cz](#) v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Co je mimořádná okamžitá pomoc?

Je to dávka pomoci v hmotné nouzi, která je:

jednorázová,	→ jedna žádost = jedna dávka (můžete však podat další žádost)
nenároková	→ dávku nemusíte dostat, úřad práce však zamítnutí musí rádně odůvodnit
a podpůrná	→ dávku dostanete, pokud situaci nemůžete zvládnout vlastními silami nebo za pomoci blízkých či charity

Kdy mohu získat mimořádnou okamžitou pomoc?

Úřad práce poskytuje mimořádnou okamžitou pomoc v následujících šesti situacích:

- (1) [hrozí Vám vážná újma na zdraví](#),
- (2) [nemáte peníze na nezbytný jednorázový výdaj](#),
- (3) [nemáte peníze na pořízení nebo opravu nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby](#),
- (4) [nemáte na odůvodněné náklady související se vzděláváním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte nebo se sociálně-právní ochranou dětí](#),
- (5) [postihla Vás vážná mimořádná událost](#) nebo
- (6) [jste ohroženi sociálním vyloučením](#).

Vše nyní podrobně vysvětlíme.

1 Hrozí mi vážná újma na zdraví

Vážná újma na zdraví Vám hrozí, když **nemáte peníze na nákup potravin, ale nesplňujete podmínky pro získání superdávky – její složky na živobytí** (např. jste byli vyřazeni z evidence uchazečů o zaměstnání).

Můžete dostat **až 3 130 Kč**.

Pokud máte příspěvek na živobytí, požádejte o mimořádnou okamžitou pomoc v měsíci, kdy se Vám v rodině narodí dítě, protože příspěvek úřad práce zvýší až další kalendářní měsíc.

Pomohou Vám také v **potravinových bankách**.

2 Nemám peníze na nezbytný jednorázový výdaj

Nezbytný jednorázový výdaj je například

- správní poplatek při prokázané ztrátě osobních dokladů,
- poplatek při vydání duplikátu rodného listu,
- poplatek při vydání dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání (výpis z rejstříku trestů, potravinářský průkaz apod.),
- poplatek za vstupní lékařskou prohlídku při nástupu do zaměstnání,
- jízdné v případě ztráty peněz,
- poplatek za nocleh na noclehárně,
- jistota (kauce), kterou požaduje pronajímatel při uzavření nájemní smlouvy,
- náklady na stěhování,
- nedoplatek na energiích (elektřina, plyn), pokud se nedá zaplatit ze [superdávky](#) (nebo dosavadního příspěvku na bydlení a doplatku na bydlení).

Výdaj musíte jasně **popsat a vyčíslit**.

Můžete dostat dávku **až do výše nezbytného jednorázového výdaje**.

3 Nemám peníze na pořízení nebo opravu nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby

Nezbytný základní předmět dlouhodobé potřeby je např. pračka, lednička, vařič, záchodová mísa, postel, stůl, židle, skříň, vodovodní kohoutek, umyvadlo, kotel, dioptrické brýle v základním provedení, kočárek, pokud jej nelze koupit z porodného.

Pokud jsou náklady minimální (například na povlečení, prostěradla), úřad práce dávku nepřizná.

Úřad práce může dávku přiznat **i opakovaně, nanejvýš ale 48 600 Kč za rok**.

- Nábytek můžete získat bezplatně i od charity, existují také nábytkové banky.
- Nejprve si zjistěte, zda opravy v bytě neuhradí pronajímatel.
- Úřad práce nemusí dát peníze na nákup nových věcí, někdy postačí funkční věci z bazaru.

4 Nemám na odůvodněné náklady související se vzděláváním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte nebo se sociálně-právní ochranou dětí

Náklady související se **vzděláváním nebo zájmovou činností dětí** jsou např. náklady na:

- učebnice a učební pomůcky,
- cvičební úbor a sportovní obuv,
- přezůvky do školy,
- školní aktovka či batoh,
- pracovní oděv a pomůcky pro učně,
- zimní lyžařský výcvikový kurz,
- škola v přírodě,
- dojízdění z místa bydliště do školy,
- školkovné (pokud rodina není osvobozena),
- zájmové kroužky,
- sportovní aktivity,
- letní tábor,
- malířské potřeby,
- hudební nástroje (i zapůjčení).

Podrobnější informace obsahuje leták [Mimořádná okamžitá pomoc pro nezaopatřené děti](#).

Se **sociálně-právní ochranou dětí** souvisí např.

- poradenská pomoc,
- jízdenka potřebná k návštěvě dítěte v dětském domově,
- náklady na dočasný pobyt dítěte u rodičů, pokud je dítě svěřeno do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo je v ústavní nebo ochranné výchově.

Můžete dostat **celkem nanejvýš 48 600 Kč za rok**.

5 Postihla mě vážná mimořádná událost

Vážná mimořádná událost je např.:

- povodeň, vichřice, zemětřesení, požár, jiná destruktivní událost, ekologická nebo průmyslová havárie, epidemie,
- dům zamořený parazity, chemickými látkami či plísňemi,
- zkrat elektrického vedení, výbuch zemního plynu, pád stromu pod tíhou námrazy, pád střechy pod tíhou sněhu,
- jiná událost, která se kvůli rozsahu nedala předvídat ani jí předejít, a kvůli které Vám hrozí ztráta bydlení nebo nemáte zajištěny základní životní potřeby (*např. pandemická situace, energetická krize, vysoká míra inflace, výpadek příjmů při ztrátě zaměstnání*),

pokud s ohledem na svou celkovou situaci **nemůžete nepříznivou situaci překonat vlastními silami** (i s pomocí pojišťovny či obce).

Můžete dostat **až 72 900 Kč nebo až 194 400 Kč v případě jiné události**.

6 Jsem ohrožen/a sociálním vyloučením

Sociálním vyloučením jste ohroženi, pokud jste např.

- byli propuštěni z výkonu zabezpečovací detence, vazby, z výkonu trestu odňtí svobody, z dlouhodobé hospitalizace ve zdravotnickém zařízení, z dětského domova, výchovného ústavu,
- bez přistřeší (bezdomovec) nebo
- oběť trestné činnosti.

Můžete dostat **až 1 000 Kč, a to i opakovaně, nanejvýš ale 19 440 Kč za rok**.

Mohu dostat mimořádnou okamžitou pomoc na léky, regulační poplatek nebo dopravu k lékaři?

Mimořádnou okamžitou pomoc **nelze přiznat na úhradu léků**.

Požádejte svého ošetřujícího lékaře o předepsání léku bez doplatku nebo se v lékárně zeptejte na lék se stejnou účinnou látkou, ale bez doplatku nebo s nižším doplatkem.

Pokud užíváte lék, který není ani částečně hrazen z veřejného zdravotního pojištění, můžete prostřednictvím svého ošetřujícího lékaře požádat svou zdravotní pojišťovnu, aby výjimečně uhradila lék jinak nehrazený z pojištění, pokud je jedinou možností Vaší léčby.

- Mimořádnou okamžitou pomoc **nelze přiznat na úhradu regulačního poplatku.**
Pokud však **pobíráte některou z dávek pomoci v hmotné nouzi a prokážete to** oznamením, rozhodnutím nebo potvrzením úřadu práce ne starším 30 dnů, **neplatíte** regulační poplatek ve zdravotnictví.
- Mimořádnou okamžitou pomoc **lze přiznat na úhradu dopravy k lékaři**, je-li návštěva lékaře nezbytná, Váš zdravotní stav nevyžaduje přepravu sanitkou a na úhradu tohoto nákladu musíte vynaložit podstatnou část příjmu (např. dojízdíte několikrát týdně na rehabilitační léčbu).

Než jsem požádal/a o mimořádnou okamžitou pomoc, výdaj jsem uhradil/a ze svého. Mohu dávku dostat?

Výjimečně ano, pokud se s úhradou nezbytného nákladu nedalo počkat. O mimořádnou okamžitou pomoc však požádejte co nejdříve, nejlépe v tomtéž kalendářním měsíci.

Musím přiznanou dávku využít jen na výdaj, na který byla určena?

Ano. Pokud dávku nebo její část nevyužijete k účelu, pro který byla přiznána, musíte tuto částku úřadu práce vrátit (vznikne tzv. přeplatek).

Kde mohu požádat o mimořádnou okamžitou pomoc?

O mimořádnou okamžitou pomoc můžete požádat

- na kterémkoliv **úřadu práce v kraji, kde skutečně bydlíte nebo se skutečně zdržujete,**
- **i v jiném kraji, pokud se v něm stalo to, kvůli čemu žádáte o dávku** (během cestování jste ztratili doklady, propustili Vás z vězení a podobně).

Jak mám o dávku požádat?

Vyplníte formulář. Můžete to udělat on-line nebo si ho stáhnout ze stránek Ministerstva práce a sociálních věcí mpsv.cz. Také ho dostanete na každém úřadu práce.

Přiložíte doklady – pracovníci úřadu práce Vám řeknou, které. Většinou budete k vyřízení dávky potřebovat občanský průkaz, doklady o příjmech a doklady o nákladech na bydlení.

Jak mohu žádost předat úřadu práce?

- **elektronicky:**
 - on-line vyplníte a odešlete formulář (potřebujete identitu občana, např. Bankovní identitu, eObčanku a podobně)
 - **e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem**
 - **do datové schránky** úřadu práce
- **osobně:**
 - **úředníkovi/úřednici** u přepážky úřadu práce
 - **na podatevně** úřadu práce (či vhodením do schránky určené pro příjem písemnosti)
- **poštou**
- **jinak**, třeba faxem nebo e-mailem bez elektronického podpisu – takovou žádost ale musíte **do 5 dnů znovu podat (potvrdit)** některým z ostatních způsobů.

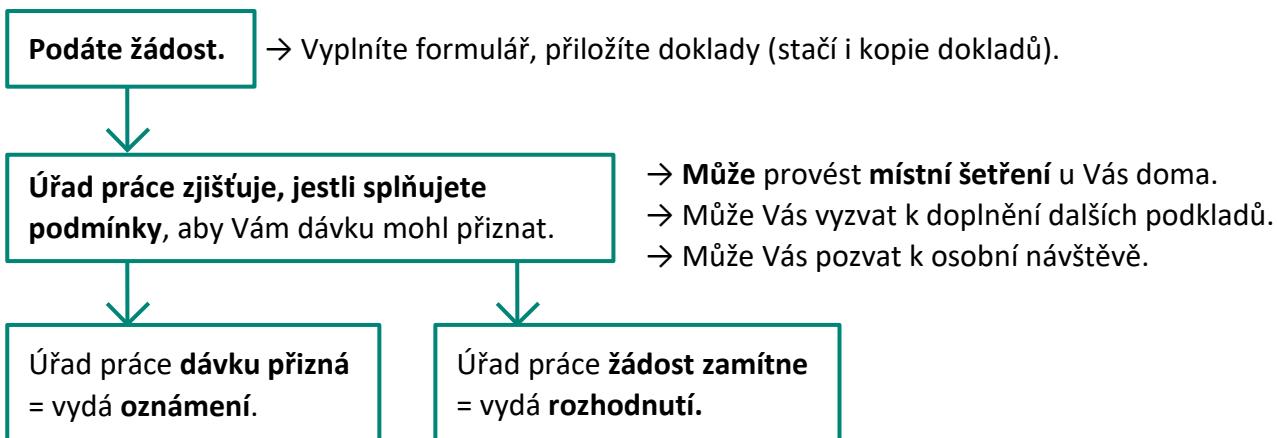
Co když mou žádost na úřadu práce odmítli přijmout?

Pokud úředník/úřednice na přepážce **odmítne Vaši žádost převzít**, požádejte o přivolání vedoucí/ho a trvejte na sepsání úředního záznamu o odmítnutí přijetí žádosti. Nebo žádost podejte jinak (třeba na podatelně nebo poštou).

Úředník/úřednice **musejí přijmout i neúplnou žádost**. Musejí Vám říct, co přesně v žádosti chybí, a určit, do kdy musíte žádost doplnit.

Neberte žádost zpět a trvejte na tom, aby o ní úřad práce rozhodl, i když Vás úředník/úřednice v průběhu řízení přesvědčují, abyste to udělali.

Jak probíhá řízení o dávce?

Jak dlouho řízení trvá?

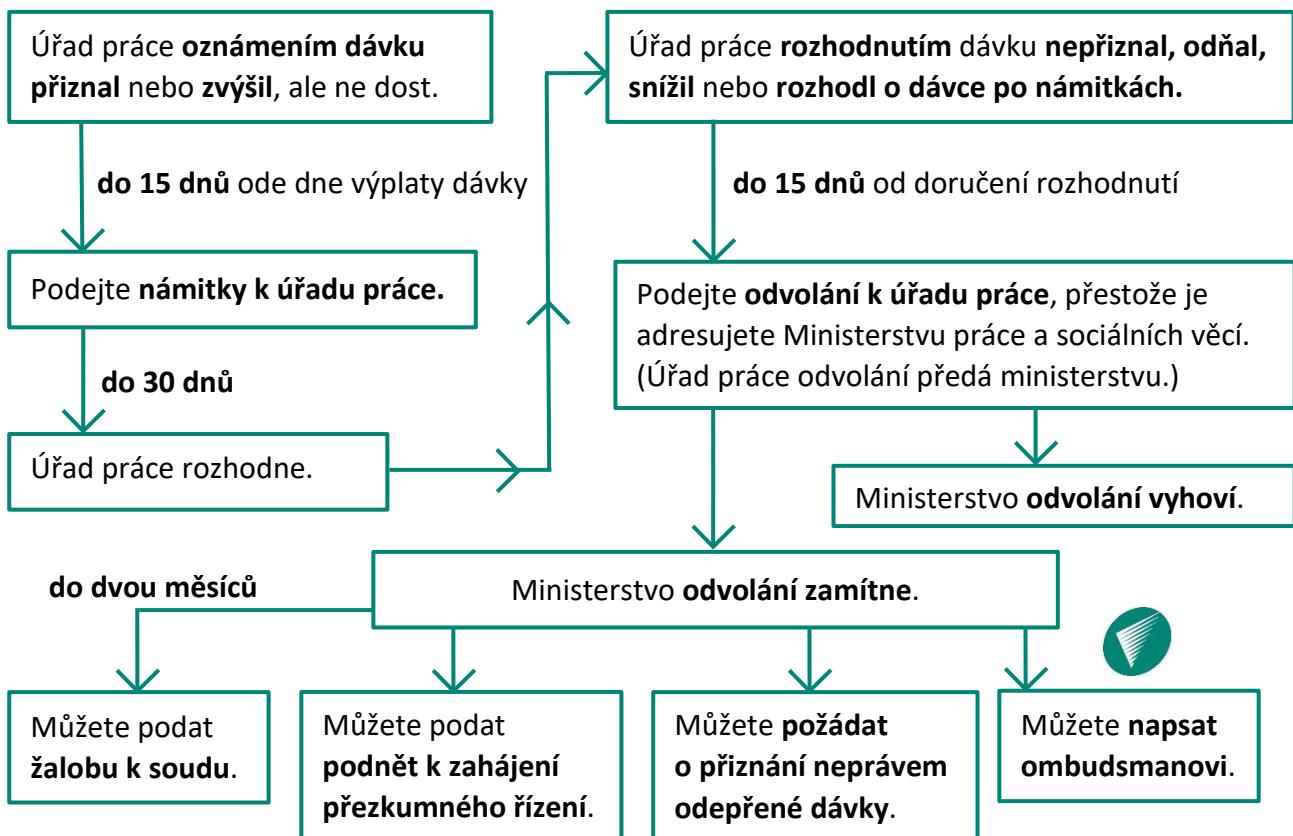
O žádosti o **mimořádnou okamžitou pomoc** úřad práce rozhodne **bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů (ve složitějších případech do 60 dnů)** od podání žádosti.

Co mohu dělat, pokud úřad práce o mé žádosti včas nerozhodl?

Požádejte písemně Ministerstvo práce a sociálních věcí, aby přijalo **opatření proti nečinnosti úřadu práce**. Můžete využít formulář [Opatření proti nečinnosti úřadu](#).

Pokud to nepomůže, můžete napsat **ombudsmanovi**. Přiložte korespondenci s úřadem práce a ministerstvem.

Nesouhlasím s rozhodnutím úřadu práce, co mám dělat?

Nesouhlasím ani s rozhodnutím o odvolání, co mám dělat?

Máte čtyři možnosti, všechny bezplatné:

- **Podejte žalobu** ke krajskému soudu, v jehož obvodu máte bydliště, a to nejpozději do dvou měsíců od obdržení rozhodnutí o odvolání.
Více v letáku [Soudní ochrana proti správním orgánům](#).
 - **Podejte podnét k zahájení přezkumného řízení** ministrovi/ministryni práce a sociálních věcí. Udělejte to co nejdřív, protože přezkum nelze nařídit po uplynutí jednoho roku od právní moci rozhodnutí (lhůta neplatí, pokud jste včas podali žalobu k soudu).
 - **Požádejte úřad práce o přiznání neprávem odepřené dávky.**
Žádost o neprávem odepřenou dávku můžete podat nejvýše 3 roky nazpět.
 - **Napište ombudsmanovi.**
Ombudsman na rozdíl od soudů nebo ministra nemůže zrušit rozhodnutí o odvolání.
Více v letáku [Ombudsman](#).